

**Karolinska
Institutet**

MC.20250731

Bevakning av ny information om etik. Juli 2025

Etikbevakningen är resultatet av ett ideellt arbete som startade juni 2016. Research och sammanställning görs av Marie Chenik.

Ett nyhetsbrev skickas varje vecka till den som önskar prenumerera. Alla som vill får prenumerera. Etikbevakningen ska vara till nytta för så många som möjligt. Anmälan görs till marie.chenik@ki.se

Tidigare nyhetsbrev finns publicerade på webbsidan tillsammans med en rapport (maj 2025) om vad arbetet med nyhetsbrevet handlar om och om vad mottagarna skulle sakna om nyhetsbrevet stoppades: [Nyhetsbevakning om etik | Karolinska Institutet](#)

Synpunkter och förslag välkomnas!

Pierre Bonnard. *Summer Afternoon*.

Postal address
Karolinska Institutet
171 77 Stockholm
SWEDEN

Visiting address
Tomtebodavägen 18A
Stockholm

Telephone
+46-8-524 80 000, switch

E-Mail
marie.chenik@ki.se
Web
ki.se

Vecka 31

Climate change.

Robertson Preidler, J., & Ray, K. (2025). *The Climate is Changing. Should Clinical Ethics Change, Too?* The American Journal of Bioethics. <https://doi.org/10.1080/15265161.2025.2510133>

“Our ability to respond to climate change, the biggest existential threat facing humanity, is totally adrift.”. [‘A disaster for all of us’: US scientists describe impact of Trump cuts | US news | The Guardian](#)

EU News. The AI Act's obligations for GPAI providers take effect on 2 August 2025. Voluntary Code of Practice to help industry comply with AI Act obligations regarding safety, transparency and copyright for general-purpose AI models. [Questions and answers on the code of practice for General-Purpose AI | Shaping Europe's digital future](#)

Nyheter/Opinion. Sverige

Pressmeddelande. Regeringen tillsätter en utredning. [Åtgärder för att öka antalet kliniska prövningar och vissa forskningsinitiativ i Sverige - Regeringen.se](#)

SvD. Hanne Kjöllér. 18 juli. *I decennier har begreppet ”personcentrerad vård” lyfts fram i vårddokument och handlingsplaner. Ändå förväntas människor passa in i mallar och manualer.* [Följ människan, inte manualen | Hanne Kjöllér | SvD Ledare](#)

”Vi vill vara transparenta med våra löner”, förklarar regionens HR-strateg Anna Granath. [Region Västmanland publicerar öppna lönelistor på webben](#)

Expressen Ledare. *Är det roligt att se människor förstöra sina liv? Tydligen, tycker sociala medieavdelningar på såväl Ikea som Ryanair. Moralen får stå tillbaka när företag desperat vill vara mitt i flödet.* [Coldplays kysskamera kan riktas mot dig](#)

Nyheter/Opinion. Utlandet

Slovenien. Lagen om dödshjälp godkändes med 50 röster för, 34 emot och tre blanka. 18 juli. [DN Direkt - Assisterad dödshjälp tillåts i Slovenien - DN.se](#)

Forskning. Nya artiklar m.m.

UK. *A plan launched to speed up clinical trials and improve access to new treatments.* BMJ 2025. <https://doi.org/10.1136/bmj.r1510>

Billstein, I., Bartholdson, C., Castor, A. et al. *Ethics support personnel's perceptions of patient and parent participation in clinical ethics support services in pediatric oncology*. *BMC Med Ethics* 26, 104 (2025). <https://doi.org/10.1186/s12910-025-01267-5>

Bond K, Sandman L, Gustavsson E. *Using a lottery to resolve indeterminacy when allocating resources for drugs for rare diseases*. *Journal of Medical Ethics*. 2025. <https://doi.org/10.1136/jme-2023-109723>

Ali B. Abbasi et al. 2025. [The Promise of Real-World Data for Research — What Are We Missing? | New England Journal of Medicine](https://doi.org/10.1007/s11606-025-09586-4)

Suresh, A. et al. *Assessing the Role of Immigration Information in Medical Records: Patterns, Risks, and Recommendations*. *J GEN INTERN MED* (2025). <https://doi.org/10.1007/s11606-025-09586-4>

A large-scale field experiment to assess the motivating effect on blood donation of matching each attempt to donate with a charitable contribution pledge for children in developing countries:
Gary Charness et al. [Matching-Gift Incentives and Blood Donation: Linking Local and Global Altruism | NBER](https://doi.org/10.1007/s11606-025-09586-4)

What makes norms like paying taxes, wearing a seat-belt, or being forbidden from committing murder legally valid, obligatory, or binding? [Can Legal Obligations Arise From Mere Social Facts? | Blog of the APA](https://doi.org/10.1007/s11606-025-09586-4)

Christy L. Cummings. *Ethics, obligations, and imperatives in neonatology*. *Seminars in Perinatology*. 2025. <https://doi.org/10.1016/j.semperi.2025.152113>

Porsdam Mann S. et al. *When to create embryos or organoids for research*. *J Med Ethics*. <https://doi.org/10.1136/jme-2025-110821>

Katie Watson, J.D. *Brain Death in Pregnancy — Abortion, Advance-Directive, or End-of-Life Law?* *New England Journal of Medicine*. [nej.md/4nNg94c](https://doi.org/10.1056/NEJMp2409400)

Rechenmacher M. *Care in palliative care: a challenging concept with normative issues*. *Journal of Medical Ethics Published Online First: 16 July 2025*. <https://doi.org/10.1136/jme-2024-110247>

New clinical content section in The Lancet: *Introducing Clinical Rounds*—covering interesting everyday dilemmas to unusual cases that expand clinical reasoning. Bagenal, Jessamy et al. 2025. [Clinical Rounds: a new section to The Lancet's clinical content - The Lancet](#)

The inaugural issue by The Lancet Primary Care is out now and free to read by everyone, always. [The Lancet Primary Care](#)

Vecka 30

Ukraina.

A new film *2,000 Meters to Andriivka* (out on 1 August) has a deep moral purpose: it wants to show the reality of war, beyond the positive political speeches and the Ukrainian media's "avoiding of difficult news". [‘The soldiers want you to see what they’re going through’: the heartbreaking follow-up to 20 Days in Mariupol | Film | The Guardian](#)

Nyheter/Opinion. Sverige

Om Smer. Intervju med Mikael Sandlund i en artikel i Läkartidningen. 15 juli 2025. [40-årsjubilerande Smer på sommarturné](#)

En ny brottsrubricering för att skydda offentliganställda gäller från och med den 2 juli. [Så kan förolämpning mot tjänsteman påverka läkare](#)

Genom att kartlägga värderingar kan vi bättre förstå vilka som försvårar integration, som urholkar tillit och som försvagar samhällsgemenskapen. [KD: Rätt och fel avgörs inte bara av lagen](#)

Debatt. Isac Riddarsparre ST-läkare. [Banta primärvårdens byråkratiska uppdrag](#) ; Ny undersökning från Läkarförbundet (SLF). [Enkät: Negativa följder när läkare tar över administrativa arbetsuppgifter](#)

Expressen Debatt. Aneth Olofsson. [När sjuksköterskor inte ges en ordentlig utbildning, då är det patienterna som betalar priset. Utan bra sjuksköterskor kommer folk dö i vården](#)

På sociala medier diskuteras sjukskrivning efter skönhetsingrepp. *"Min förra arbetsgivare betalade sjuklön många gånger".*
[Företagare rasar – vill inte stå för sjuklön efter skönhetsingrepp | SVT Nyheter](#)

På Tiktok haglar råden för tjejer med hormonbesvär, men många saknar helt vetenskapligt stöd. *Det är rena myter*, säger KI-professorn Elisabet Stener-Victorin. [Forskare om PCOS-råden på Tiktok: "Jag blir galen" - DN.se](#)

Nyheter/Opinion. Utlandet

UK. Cathy Herbrand Professor of Medical and Family Sociology, De Montfort University. [Babies born with DNA from three people hailed as breakthrough – but questions remain](#)

UK. Amy Hawkins. July 16, 2025. [Oxford University Press to stop publishing China-sponsored science journal | Science | The Guardian](#)

USA. The latest in a series of dismissals. [Pam Bondi fires US justice department's top ethics adviser | Trump administration | The Guardian](#)

Forskning. Nya artiklar m.m.

Nobel laureate Andre Geim said, *"researchers publish too many useless papers"*. [Quality of scientific papers questioned as academics 'overwhelmed' by the millions published | Peer review and scientific publishing | The Guardian](#)

Expressen Debatt. *Med allt fler forskare har publiceringsindustrin exploderat. Lönsamheten har lockat in rena skurkar i verksamheten som hotar forskningens trovärdighet och tillförlitlighet genom att dränka världen i falsk vetenskap.* [Varning för AI-fejkindustrin inom vetenskapsvärlden](#)

Fyra forskare knutna till Karolinska institutet (KI) har förfalskat data och resultat i två cancerartiklar. Det bedömer Nämnden för prövning av oredlighet i forskning, NPOF, i ett beslut. [Fyra forskare fälls för förfalskade forskningsresultat](#)

Vecka 29

Nyheter/Opinion. Sverige

Pressmeddelande.

1. [Regeringen ger medel till en undersökning om värderingar i Sverige - Regeringen.se](#) ; Sverige behöver en ny värdegemenskap. [Vissa värderingar hör inte hemma i vårt samhälle - Svenska Dagbladet](#)

2. [Skärpta krav i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare - Regeringen.se](#) ; SvD. Med enorma rekryteringsbehov framöver behöver Sverige en väg in i omsorgen för fler. [Debattörer: Öppna nya vägar när språket brister](#)

SvD. Solvig Ekblad. 10 juli. [Replik: Behövs en verkligt hållbar strategi | SvD Ledare](#)

DN Debatt. *Bakom stängda dörrar låter politiker konsulterna bestämma över liv och död i svensk sjukvård. Demokratiska löften körs över av dyra rapporter – och patienternas säkerhet offras för siffror och sparkrav, med ödesdiga konsekvenser.* ["Politikerna har abdikerat – nu styr konsulterna vården" - DN.se](#)

Camilla Starck. [Avstigmatiseringen av psykiatrin har slagit fel - Sjukhusläkaren](#)

SvD. Forskaren Magnus Lundbäck är kritisk till att *"harm reduction"*, eller *skademinimering*, används som argument för e-cigarett. [Hur farligt är e-cigarett och vejs jämfört med tobak?](#)

Totalt rör det sig om 58 fall. [Ytterligare 14 kvinnor har felaktigt fått livmodern bortopererad | SVT Nyheter](#)

Nyheter/Opinion. Utlandet

USA. The University of Virginia's president resign. July 2025. [The Trump administration pushed out a university president – its latest bid to close the American mind | Robert Reich | The Guardian](#)

USA. Recent reports reveal that the U.S. government is systematically collecting DNA from migrant children, some as young as 4 years old, and storing it (perhaps indefinitely) in the FBI's national criminal database. [Collecting Migrant Children's DNA: A Troubling, but Predictable, Trend in the U.S. - The Hastings Center for Bioethics](#)

Forskning. Nya artiklar m.m.

Xenotransplantation. [Recommendations and Practical Tools Issued for Conducting Ethical First-in-Human Pig Kidney Xenotransplant Clinical Trials - The Hastings Center for Bioethics](#)

Den orala immunterapin mot äggallergi, som inte är godkänd i Sverige, orsakade en akut allergisk reaktion hos ett barn. [Barn fick icke godkänd behandling – personal trodde de ingick i en studie](#)

Nu höjs röster för att förbereda sig på ett scenario där Trumpadministrationen censurerar eller stänger den medicinska forskningsdatabasen PubMed. »Jag skulle vilja se en parallell struktur på plats inom en månad«, säger Jonas F Ludvigsson. [Svenska forskare: Ta höjd för en stängning av Pubmed](#)

Alejandro De Los Angeles et al. *Human embryo research: how to move towards a 28-day limit*. 2025. <https://doi.org/10.1038/d41586-025-02016-9>

Hoek S. et al. 2025. [Promising for patients or deeply disturbing? The ethical and legal aspects of deepfake therapy | Journal of Medical Ethics](#)

Kristin Lees Haggerty et al. 2025. [Self-Neglect in Older People — A Clinical, Social, and Ethical Dilemma | New England Journal of Medicine](#)

Deshmukh AD, Wagner JK. July 07, 2025. [FDA Draft Guidelines for AI and the Need for Ethical Frameworks | Ethics | JAMA Pediatrics | JAMA Network](#)

Vecka 28

Israel-Gaza

The film the BBC refused to air shows the targeting, detainment and torture of medics in Gaza. Its relentless timeline of horrors will never leave you. [Gaza: Doctors Under Attack review – this crucial film is the stuff of nightmares. But the world needs to see it | Television | The Guardian](#)

Läkartidningen. [459 barnläkare i upprop om Gaza: »Att tiga är att normalisera«](#)

Nyheter/Opinion. Sverige

Förslaget är otydligt, men budskapet är klart: privata aktörer ska inte längre få erbjuda digital primärvård med offentlig finansiering. [Miljöpartiets förbud mot nätläkare är rent vansinne | John Norell | SvD Ledare](#)

”Reform kommer att försämra tandvården”. [Tandläkare: Prisreglering hotar både kvalitet och tillgång](#)

Könstillhörighetslagen är ogenomtänkt och direkt skadlig. [SD: Vi avser att riva upp könslagen](#)

Den medicinska bedömningen ges inget utrymme när läkare ska skriva ut intyg för byte av juridiskt kön, skriver Kristofer Wennerström. Läkartidningen. [»Därför kommer jag inte att skriva intyg för byte av juridiskt kön hos unga«](#)

Kunskapshöjande material. [Att ändra juridiskt kön - ny lag den 1 juli 2025 - Socialstyrelsen](#)

Om internationella adoptioner förbjuds kommer allt fler barnlösa att vända sig till surrogatarrangemang som alternativ. Men i dag har ingen myndighet ansvar för att samla data och följa upp konsekvenserna. Risken är att misstag upprepas och att människor hamnar i kläm, skriver fem experter vid Institutionen för global folkhälsa på Karolinska institutet. [”Efter adoptionerna – nu måste surrogatbranschen utredas” - DN.se](#)

Läkartidningen. [Remissinstanser vill ha mer tydlighet om ansvar för abortvården](#)

Domen i Kammarrätten slog fast att två förhöjda PEth-värden inte är tillräckligt för att återkalla körkort. [Transportstyrelsen tar bort pm till läkare om PEth-värden](#)

Läkartidningen. [Oro efter Försäkringskassans nya drag – ska börja polisanmäla läkare](#) ; läs mer: [Försäkringskassan gör om intern skrivelse efter hårda kritiken](#)

Läkartidningen. [Miljonskadestånd till läkare efter diskrimineringsmål mot Karolinska](#) ; läs mer: Karolinska Universitetssjukhuset. [Kommentar till förlikning mellan Karolinska Universitetssjukhuset och tidigare anställd](#)

Podcast: [Vem betalar priset för anhörigomsorgen? - Institutionen för socialt arbete](#)

Vilka åtgärder behövs för att minska de stora skillnaderna? [Landets äldreomsorg står inför minst sagt stora utmaningar. Äldreminister Anna Tenje \(M\) och Fredrik Lundh Sammeli, socialpolitisk talesperson för Socialdemokraterna, ger sin syn på läget. - DN.se](#)

Språket är helt avgörande för att kunna arbeta inom äldreomsorg och barnomsorg. [Kommunal: Språkbrister måste åtgärdas](#)

Slutreplik. Vi ser inte att det är genomförbart med det språkkrav som föreslagits för äldrevården med tanke på de tilltagande svårigheterna att rekrytera och behålla personal. [Språkkrav riskerar att bli slag i luften, skriver Forsberg Lundell och Storm](#)

DN Ledare. 25 juni. [Lilian Sjölund: Skakande våldtäktsavslöjanden – men ska män förbjudas vårda kvinnor? - DN.se](#)

Det finns en grupp svårt sjuka patienter som har hög risk att begå sexualbrott, och som bör ges vård även om de själva inte vill det. [Christoffer Rahm: Använd tvång vid svår sexuell störning](#)

Riktlinjer saknas ofta när läkare använder AI i sjukvården, enligt Läkarförbundet. Det är problematiskt, tycker vice ordförande Lars Rocksén. Läkartidningen. [Läkare vill ha riktlinjer för att använda AI i vården](#)

Läkarförbundet vill se en nationell AI strategi. Läkartidningen. [10 regioner saknar riktlinjer för AI – SLF vill se nationell strategi](#)

Chattappen *Min vård*, som används eller har använts av flera regioner, har enligt flera läkare gjort allvarliga missbedömningar. [Vårdapp utreds – bedömer patienter fel enligt läkare - Svenska Dagbladet](#)

Nyheter/Opinion. Utlandet

UK. Adrian O'Dowd. *Patient leaders condemn plans to replace NHS safety bodies with app feedback*. BMJ 2025. <https://doi.org/10.1136/bmj.r1368>

Forskning. Nya artiklar m.m.

Björk J. *Ethical reflection: The palliative care ethos and patients who refuse information*. Palliative Care and Social Practice. 2025;19. doi:[10.1177/26323524251355287](https://doi.org/10.1177/26323524251355287)

Weidman AC, Malakouti S, Salcido DD, et al. *A Machine Learning Trauma Triage Model for Critical Care Transport*. *JAMA Netw Open*. 2025;8(6):e259639. doi:10.1001/jamanetworkopen.2025.9639 [ja.ma/3ZUD5uP](https://doi.org/10.1001/jamanetworkopen.2025.9639)

Christopher Libby, Scott H. Pasichow. July 2025. [When Is It Acceptable to Terminate Resuscitation in Prehospital Settings? | Journal of Ethics | American Medical Association](#)

Casey Patrick. July 2025. [According to Which Criteria Should a Return EMS Trip of Long Duration and Distance Be Deemed Ethically Justifiable? | Journal of Ethics | American Medical Association](#)

Kristin Lees Haggerty, David B. Reuben. June 2025. [Self-Neglect in Older People — A Clinical, Social, and Ethical Dilemma | New England Journal of Medicine](#)

Nancy Berlinger, Alison Reiheld. *Family caregivers are the unsung heroes when an aging loved one transitions from hospital to home*. [Doing Right by Family Caregivers During Discharge Planning - The Hastings Center for Bioethics](#)

Caroline Favron-Godbout et al. *A repertoire and critical review of international resources relevant to medical assistance in dying where a mental disorder is the sole underlying medical condition*. *International Journal of Law and Psychiatry*. 2025. <https://doi.org/10.1016/j.ijlp.2025.102114>

Heifner, A.L. et al. *Parental Authority and the Weight of Assent: Navigating Moral Dilemmas in Adolescent End of Life Care*. *Bioethical Inquiry* (2025). <https://doi.org/10.1007/s11673-024-10417-0>

Randall, P., Gligorov, N. *The volitional approach to surrogate decision making*. *Theor Med Bioeth* (2025). <https://doi.org/10.1007/s11017-025-09720-7>

Utbildning

Expressens Ledare. *Många yrkesutbildningar har akademiserats. Fackförbund har drivit på utvecklingen i tron om att kandidat titeln i sig höjer statusen för professionen. Det gör den inte. Uppskattningen kommer när kåren upplevs göra stor nytta i verkligheten. Syrror ska ge sprutor – inte skriva uppsatser ; M-förslaget: Slopa kandidatuppsatsen - Nyheter (Ekot) | Sveriges Radio ; Förslag om förkortad akademisk utbildning kritiserats: "Okunnigt" - Nyheter (Ekot) | Sveriges Radio*

Vecka 27

Linda Kinstler. [Are we witnessing the death of international law? | International law | The Guardian](#)

Nyheter/Opinion. Sverige

Prop. 2024/25:189. 24/6. [Kriminalisering av oskuldskontroller, oskuldsintyg och oskuldsingrepp - Regeringen.se](#)

SOU 2025:84. 27/6. [Hem för barn och unga - Regeringen.se](#) ; ["Ny placeringsform kommer ge barn bättre vård än hvb" - DN.se](#)

Personer med ADHD och autism ska inte längre behöva läkarintyg för att ansöka om körkortstillstånd. [Transportstyrelsen föreslår slopade läkarintyg – läkare ger tummen upp](#)

Eftersom det är en så stor tillströmning av patienter med adhd-frågeställning har behovet av ett nationellt gemensamt stöd för prioritering blivit alltmer påtagligt, säger Gunilla Granholm ordförande för den nationella arbetsgruppen. [Nya riktlinjer för adhd-vård – höjer tröskeln för psykiatri](#)

Försäkringskassans fuskjagande AI-system för kontroll av vab har missgynnat mammor. [Efter vab-avslöjandet – Försäkringskassan granskas av IMY](#)

Läkartidningen. Vid upprepade tillfällen slog kirurgen larm om missförhållanden på sin arbetsplats, men blev själv omplacerad. Nu förlorar läkaren det första visseblåsmålet i högsta instans. *»Jag är besviken, frustrerad och extremt förvånad«*, säger hon själv. [Visseblåsande kirurg förlorar i högsta instans: »Finns inget skydd«](#)

Nyheter/Opinion. Utlandet

England and Wales. *Assisted dying: Doctors call for extra funding to deliver services*. BMJ 2025. <https://doi.org/10.1136/bmj.r1314>

Miriam Orcutt, Martin McKee. *Vulnerable populations need protection in an age of impunity*. BMJ 2025. 26 June 2025. <https://doi.org/10.1136/bmj.r1338>

Forskning. Nya artiklar m.m.

Malin Eriksson. [Brittiska bebisar testas för 200 sjukdomar – svenska forskare tveksamma till genomsekvensering](#)

Bonnie Steinbock The University at Albany/State University of New York. [Whole Genome Newborn Sequencing Should Not Be a Free-for-all - The Hastings Center for Bioethics](#)

Jecker, N. S. et al. (2025). *Bioethicists Must Push Back Against Assaults on Diversity, Equity, and Inclusion*. The American Journal of Bioethics. <https://doi.org/10.1080/15265161.2025.2516974>

Crystal Lemus. *Medicine is more than algorithms and evidence - it's a moral act rooted in trust*. [What Does It Mean to Provide Medicine in a World of Declining Trust? - Journal of Medical Ethics blog](#)

L. Syd M Johnson. 2025. [Do Brain Death guidelines conflict with reproductive autonomy? - Journal of Medical Ethics blog](#)

Halina Suwalowska et al. BMJ Global Health. 2025. [Life from death: ethical implications of uterus transplantation from deceased donors in global health | BMJ Global Health](#)

Douglas Opel et al. 2025. *New and Evolving Dimensions in the Pediatrician-Family-Patient Relationship: Maintaining and Managing Boundaries: Clinical Report*. American Academy of Pediatrics. <https://doi.org/10.1542/peds.2025-072215>

Bilal Irfan et al. *Moving from dementia risk disclosure to return of individual research results: a bioethics perspective*. The Lancet Healthy Longevity. 2025. <https://doi.org/10.1016/j.lanhl.2025.100723>

Lisa Forsberg and Thomas Douglas. [Why mandatory chemical castration could be ethically acceptable - Journal of Medical Ethics blog](#)

New book. **Free download**. Henk ten Have. (2025). *Color, Healthcare and Bioethics*. <https://doi.org/10.11647/OBP.0443>

Education

Anglim, C. E. et al. (2025). *Interprofessional ethics education through a simulation focused on collective moral distress*. Journal of Interprofessional Care, 1–4. <https://doi.org/10.1080/13561820.2025.2515459>

